

511. plenární zasedání Evropského hospodářského a sociálního výboru (Brusel, 6. – 8. 10. 2015)

Plenární zasedání Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) projednalo a přijalo následující stanoviska:

- **ECO/382 Strategie EU pro alpský region**

Alpský region je jednou z nejbohatších oblastí světa a hospodářsky jednou z nejdynamičtějších, nejnovativnějších a nejkonkurenceschopnějších oblastí v Evropě. Stále však přetrvávají výrazné rozdíly mezi jednotlivými oblastmi, což vyžaduje společnou reakci. Společné environmentální, hospodářské a sociální výzvy jsou také jasné: alpský region má jedno z nejrozsáhlejších evropských horských pásem, nízkou hustotu obyvatelstva, je vysoce citlivý vůči změně klimatu a ztrátě biologické rozmanitosti a vyznačuje se vysokým stupněm sezónních vlivů, zejména v některých turistických oblastech, a také stárnoucí populací.

V návaznosti na solidní historii spolupráce v tomto regionu Evropská rada na zasedání ve dnech 19. a 20. prosince 2013 vyzvala Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy do června 2015 vypracovala strategii EU pro alpský region (EUSALP), která se dotkne okolo 80 milionů obyvatel sedmi zemí, z nichž pět je členským státem EU (Francie, Itálie, Německo, Rakousko a Slovinsko) a dvě jsou třetí země (Lichtenštejnsko a Švýcarsko). Strategie EUSALP je popsána ve dvou dokumentech: ve sdělení týkajícím se strategie Evropské unie pro alpský region a v akčním plánu, který toto sdělení doprovází a doplňuje. **Strategie se bude obecně týkat těchto tematických oblastí politiky: hospodářského růstu a inovací; mobility a konektivity; životního prostředí a energetiky.**

Cílem akčního plánu je poskytnout integrovaný rámec pro dlouhodobou spolupráci. Tento plán stanoví společné výzvy, které jsou pro alpský region specifické a vyžadují společnou reakci ze strany dotčených zemí a regionů. Prioritou jsou otázky soudržnosti a strategický význam pro makroregion jako celek, a dále problematika, která jde nad rámec státních hranic a vyžaduje společná řešení. Akční plán proto obsahuje několik strategických cílů a první soubor kroků, které je podporují a jsou stanoveny v rámci vypracování této strategie.

- **ECO/387 Změna nařízení o strukturálních fondech – zvláštní opatření pro Řecko**

Finanční krize vedla v Řecku k setrvale negativní míře růstu, závažným problémům s likviditou a nedostatku dostupných veřejných finančních prostředků pro velmi potřebné investice na podporu růstu a vytváření pracovních míst. Komise proto navrhuje tři prvky, které mají zajistit, aby dostupné finanční prostředky EU byly účinně využity pro investice na místní úrovni a co nejdříve se dostaly k příjemcům:

- **zvýšit úroveň počátečního předběžného financování**, pokud jde o prostředky, které jsou k dispozici na období 2014–2020, pro programy politiky soudržnosti v rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost a pro programy podporované Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF), aby došlo k okamžitému posílení investic;
- za účelem účinnějšího využívání dostupných finančních prostředků na politiku soudržnosti pro financování operací v rámci programů přijatých na období 2007–2013 **zvýšit maximální míry spolufinancování**
- **a navýšit strop pro platby na programy na konci programového období.**

EHSV sdílí a podporuje návrh Komise, i když ho považuje za nedostačující. Jak totiž EHSV navrhl v řadě svých stanovisek, domnívá se, že evropské instituce a členské státy by měly zavést program pomoci pro země eurozóny nacházející se v obtížích, počínaje Řeckem, který by byl rozsáhlejší a důvěryhodnější, než se doposud navrhovalo, a byl by flexibilnější z hlediska nové evropské správy v oblasti daňové a rozpočtové politiky.

- **NAT/650 Další vzdělávání a příprava ve venkovských oblastech**

Nutnost neustálého zvyšování kvalifikace a rozvoje dovedností stávajících zaměstnanců a školení nových zaměstnanců prostřednictvím dalšího odborného vzdělávání a přípravy (CVET) je považována za důležitý aspekt rozvoje zaměstnanců a podniků, které je zaměstnávají. Ve venkovských a odlehlých oblastech se však podniky bohužel kvůli nedostatečnému zapojení vzdělávacích institucí potýkají s ještě většími problémy při prosazování CVET.

Většina podniků ve venkovských oblastech jsou mikropodniky a malé podniky, které nemají dostatečné administrativní a finanční zdroje, aby spolupracovaly se vzdělávacími institucemi. Tato problematika se netýká pouze zemědělství. Inženýři, architekti, instalatéři, výrobci, obsluhovači lesnických strojů, dodavatelé služeb ve stavebnictví a řada dalších podniků ve venkovských oblastech se domnívají, že ve stávajícím soustavném profesním rozvoji a při odborném vzdělávání a přípravě není zohledněno to, že mikropodniky a malé podniky potřebují zaměstnance vykonávající různorodé úkoly, či na to není kladen dostatečný důraz. Všechny stávající odborné kvalifikace byly vypracovány na základě zastaralé myšlenky, že zaměstnanci mají určité „zaměstnání“ a nemusí se učit nic jiného než to, co k výkonu tohoto zaměstnání potřebují. Současný systém odborné přípravy a kvalifikací může vést k situacím, kdy má mnoho zaměstnanců, především ve venkovských oblastech, rozsáhlé dovednosti, ale žádnou formální kvalifikaci. Tento systém rovněž působí jako překážka, která starší pracovníky nemotivuje k zapojení se do CVET.

Cílem tohoto stanoviska je předložit doporučení ohledně toho, jak lze tento problém řešit. To je důležité pro podniky ve venkovských oblastech, a to zejména ve vztahu k začlenění mladých lidí do trhu práce a ke zvyšování kvalifikace stávajících zaměstnanců.

Je zapotřebí nového celoevropského programu, který by podpořil evropské instituce a vlády členských států a také podniky, odborové svazy a další organizace občanské společnosti, aby zlepšily spolupráci s cílem zpřístupnit CVET zaměstnancům zapojeným do odborné přípravy a jejich zaměstnavatelům. K tomu by mělo dojít v blízkosti místa zaměstnání a v prostředí s ním slučitelným. Příslušné orgány by měly tuto spolupráci prosazovat a podporovat a dbát na zabezpečení odpovídající finanční podpory.

- **REX/440 Energetika – faktor rozvoje a prohloubení procesu přistoupení na západním Balkáně**

V tomto stanovisku se požaduje, aby byly země západního Balkánu zahrnuty do projektu energetické unie v oblasti propojení energetických soustav. Uvádí se v něm, že se tím podpoří rozvoj a občané těchto zemí budou informováni o tom, jaké hospodářské a environmentální výhody s sebou přistoupení k EU ponese. Je třeba usilovat o spolupráci mezi různými zainteresovanými stranami v oblasti inteligentních měřičů a globálních řešení. Energetická účinnost a úspory energie podněcují hospodářskou činnost podniků a vytváření zelených, ale i tradičních pracovních míst. Stanovisko vybízí k optimalizaci stávající infrastruktury pro přepravu a distribuci zemního plynu a k rozhodnutí na základě společné dohody o všech potenciálních nových strukturách, k nimž patří například plynovod „Turkish Stream“, transjadranský plynovod či jónsko-jadranský plynovod.

Dále vyzývá k prozkoumání možnosti vytvoření solidární rezervy uskladněného plynu pro tento region, nezávisle na posílení vnitrostátních kapacit. Je v něm rovněž vyjádřeno potěšení nad tím, že se zkoumá možnost výstavby terminálu na metanový plyn (zkapalněný zemní plyn – LNG) v Jaderském moři, a zdůrazňuje se v něm význam investic do posílení propojení a sítí v oblasti obnovitelných zdrojů energie a význam vypracování stabilního legislativního rámce.

- **REX/442 Úloha Evropského nástroje pro demokracii a lidská práva (EIDHR) v procesu demokratické transformace – Tunisko**

EHSV považuje Tunisko za vhodnou zemi k hodnocení využívání evropských nástrojů v demokratické transformaci. V tomto smyslu je EIDHR zajímavým předmětem studia. Tato zpráva reprodukuje zejména informace, které shromáždil monitorovací výbor občanské společnosti pro EIDHR během dvou pracovních cest v Tunisku v letech 2012 a 2014.

EHSV zdůrazňuje význam trvalých demokratických reforem v regionu pro to, aby demokracie a ochrana lidských práv zlepšily život občanů. Ústředním prvkem jsou zde hospodářská, sociální a kulturní práva, která musí být naplněna.

EHSV sice uznává rostoucí podporu, kterou EU v posledních letech poskytuje občanské společnosti, zdůrazňuje však, že není dostupná pro různé skupiny občanské společnosti, že je sporadická, či dokonce neflexibilní a pomalu se přizpůsobuje současným potřebám.

EHSV zdůrazňuje, že je důležité, aby EU poskytovala tuniské společnosti podporu, jež jí umožní reagovat na výzvy, jimž čelí. Mezi ně patří podle EHSV socioekonomické výzvy a rovněž nutnost podporovat občanskou společnost v zapojení do demokratického politického systému, který bude více podporovat začlenění.

EHSV předkládá Evropskému parlamentu, Evropské službě pro vnější činnost (ESVČ) a Generálnímu ředitelství pro mezinárodní spolupráci a rozvoj Evropské komise doporučení k podpoře vyšší účinnosti upevňování demokracie a lidských práv v zemích procházejících procesem demokratické transformace. Tato doporučení jsou rovněž určena organizacím občanské společnosti, tj. zaměstnavatelům, odborům, nevládním organizacím a dalším organizacím zastupujícím třetí sektor. V neposlední řadě žádá EHSV ESVČ, aby provedla důkladné posouzení situace v Tunisku s ohledem na regionální kontext.

- **REX/448 Situace žen v evropsko-středomořském regionu**

Rozvoj, růst a konkurenceschopnost jižního a východního Středomoří závisí na plném využití lidského kapitálu – mužů a žen všech věkových skupin na všech úrovních a ve všech hospodářských odvětvích – a vyžaduje, aby země v evropsko-středomořském regionu v souladu se svými mezinárodními závazky usilovaly o uplatňování zásady rovnosti žen a mužů ve všech sférách a o odstranění překážek bránících zapojení žen do hospodářského, společenského, kulturního a politického života a do provádění mechanismů řádné správy věcí veřejných. Je nutné se přednostně zaměřit na rozmanité potřeby žen a zabývat se jimi v rámci reformy evropské politiky sousedství, neboť důsledky nestability, špatné bezpečnostní situace a konfliktů v tomto regionu pocítí nejen ženy, ale i celá společnost. V souvislosti s tím, jak se pozornost celého světa upírá k nové rozvojové agendě na období po roce 2015, se posílení postavení žen a rovnost žen a mužů staly prioritou udržitelného rozvoje. Trvalých změn nelze docílit bez řádné správy věcí veřejných (založené na odpovědnosti a transparentnosti), což vyžaduje, aby byly ženy zapojeny do rozhodovacích procesů.

Vladimíra Drbalová

Mezinárodní vztahy – Evropské záležitosti

Členka EHSV